

Solede skola
Karlavägen 4
862 32 Kvissleby

2011-06-08

Dnr 43-2010:5018

Alens skola
Centrumgatan 6
862 31 Kvissleby

Beslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn av Solede skola och Alens skola
i Sundsvalls kommun

2011-06-08

1 (4)

Dnr 43-2010-5018

Rektor Kristina Berglund

Solede skola
Karlavägen 4
862 32 Kvissleby

Alens skola
Centrumgatan 6
862 31 Kvissleby
kristina.berglund@skola.sundsvall.se

Tillsyn i Solede skola och Alens skola

Förskoleklass

Grundskolans årskurser 1–5

Obligatoriska särskolan 1–10

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolorna. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolorna, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som skolorna och Sundsvalls kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheterna.

Solede skolas måluppfyllelse i ämnena svenska, matematik och engelska i årskurs 5 visar generellt på en nedåtgående trend de senaste fem åren. Läsåret 09/10 var måluppfyllelsen i svenska, 78 procent, matematik, 83 procent och engelska, 82 procent. I årskurs 3 har i princip samtliga elever nått målen i svenska och matematik och resultaten på de nationella ämnesproven är goda. Rektor har identifiera områden där åtgärder behöver sättas in i syfte att förbättra måluppfyllelse. En av dessa åtgärder är att skolan det senaste året satsat extra på matematik i samtliga årskurser och detta har redan gett resultat i de lägre årskurserna.

2011-06-08

2 (4)

Dnr 43-2010:5018

Tillsynen visar också att arbetet med elever i behov av särskilt stöd vid Solede skola främst omfattar ämnena svenska, matematik och engelska. För att ha möjlighet att genomföra relevanta förändringar i verksamheten i syfte att höja skolans resultat måste uppföljning, utvärdering och arbetet med särskilt stöd omfatta samtliga ämnen.

Solede skola har genomfört en omfattande kartläggning av skolmiljön med avsikt att upptäcka platser och situationer där eleverna känner otrygghet. Åtgärder utifrån resultatet har därefter vidtagits. Skolan bedriver visserligen ett förebyggande arbete mot kränkande behandling i form av kamratstödare, tjej- och killsnack med mera, men trots det visar intervjuer att språkbruket i vissa grupper är hårt och kränkningar förekommer. Skolan måste därför i större utsträckning arbeta målinriktat för att hitta rätt insatser att motverka kränkande behandling.

I Alens skola arbetar personal och rektor med kunskapsuppdraget i fokus. På individnivå finns god kunskap om elevernas kunskapsutveckling och behov, däremot saknas en utvärdering av resultaten på skolnivå. Rektor måste ta tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten. Rektor måste också tydliggöra rutiner och arbetssätt kring elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen har i tillsynen av Solede skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna)
- För all undervisning finns inte ansvarig lärare anställd av kommunen. (2 kap. 3 § skollagen)
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte förordningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för utvärdering av skolans resultat i samtliga ämnen. Vidare följer inte rektorn upp och utvärderar det särskilda stöd som ges i särskild undervisningsgrupp. (2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar)
- Undervisningen i hem- och konsumentkunskap ger inte eleverna förutsättningar att nå de nationella målen för ämnet i årskurs 5. (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Kursplanen)
- Det bedrivs inte ett tillräckligt målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare uppfyller inte skolans plan mot kränkande behandling författningarnas krav. (14a kap. 6-8 § skollagen, 2 § förord-

2011-06-08

3 (4)

Dnr 43-2010:5018

ningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling)

- Särskilt stöd ges inte till elever i samtliga ämnen där behov finns. Åtgärdsprogrammen uppfyller inte förordningens krav. Vidare fattas inte beslut om anpassad studiegång enligt bestämmelserna. (5 kap. 1, 4-5 §§ grundskoleförordningen)

Skolinspektionen har i tillsynen av Alens skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorn säkerställer inte att undervisning utgår från grundsärskolans kursplan för elever som delvis får undervisning i klass i grundskolan. (6 kap. 1 § särskoleförordningen)
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftligt omdöme uppfyller inte förordningens krav. (7 kap. 1 § särskoleförordningen)
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat i samtliga ämnen. (2 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 2 § särskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar)
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14a kap. 8 § skollagen)
- Rektorn säkerställer inte att eleverna i träningsskolan erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar. (2 kap. 3-4 §§ särskoleförordningen, bilaga 2 särskoleförordningen)
- Rektorn ser inte till att elevers behov av särskilt stöd utreds i enlighet med förordningen. Vidare måste åtgärdsprogram utarbetas för elever med behov av särskilt stöd. (5 kap. 1 § särskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Rektor och Sundsvalls kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Sundsvalls kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sundsvalls kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den

2011-06-08

4 (4)

Dnr 43-2010:5018

1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Ulf Pantzare och Mårten Olsson samt undervisningsrådet Eva Edlund deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Sara Lyrenäs

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolorna
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Solede skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Alens skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sundsvalls kommun under vintern och våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Solede skola 4-5 maj och Alens skola 5-6 maj.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måloppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Solede skola och Alens skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn_&_granskning)).

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Solede skola

Solede skola	Antal elever
Förskoleklass	23
Grundskola	98

Källa: Uppgift från rektorn

Tabell 2: Antal elever på Alens skola

Alens särskola	Antal elever
Förskoleklass	2
Grundsärskola	4
Träningsskola	7

Källa: Uppgift från rektorn

Solede skolan är belägen i Kvissleby ca. 1,5 mil söder om Sundsvall. Personalen består av tre arbetslag; förskoleklass till årskurs 1, årskurserna 2-3 och årskurserna 4-5. Eleverna är indelade i åldershomogena klasser. En rektor är ansvarig för verksamheterna i Solede skola samt Alens skola.

Även Alens skola ligger i Kvissleby. På skolan finns 13 elever i förskoleklass samt årskurserna 1–10 fördelade i grundsärskola och träningsskola. Klasserna är åldersintegrerade; årskurserna 1–4 och årskurserna 5–10. Grundsärskola och träningsskola är också integrerad även om en stor del av undervisningen i träningsskolan är mot enskild elev.

Tillsynsprotokoll för Solede skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna

Motivering:

I skolans kvalitetsredovisning finns resultaten på nationella ämnesprov för läsåret 09/10 i årskurs 3 och 5 redovisade samt måluppfyllelsen i svenska och matematik i årskurs 3 och svenska, matematik och engelska i årskurs 5. Skolan visar goda resultat i nationella ämnesproven för årskurs 3 och i princip samtliga elever har nått målen för ämnena svenska och matematik. Resultaten på nationella ämnesproven för årskurs 5 läsåret 09/10 visar att andel elever som nått kravnivån i de olika delproven i engelska varierar mellan 79 – 100 procent, i matematik mellan 70 – 93 procent och i svenska mellan 79 – 100 procent. Måluppfyllelsen i svenska är 78 procent, i matematik 78 procent och i engelska 82 procent. Detta är en försämring från året innan med undantag för engelska som visade något högre resultat. Skolan har skickat in en sammanställning över måluppfyllelsen även i övriga ämnen och denna visar att i princip samtliga elever nått målen i årskurs 5.

I kvalitetsredovisningen har skolan gjort en kort reflektion av resultaten och satt in vissa åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen. Bland annat beskriver rektor i intervju att extra satsningar har gjorts i matematik i samtliga årskurser. Även läsförståelse är ett område som prioriterats utifrån resultatet på de nationella ämnesproven. Rektor uppger att arbetet redan gett resultat i de lägre årskurserna i matematik. Sammantaget visar tillsynen att skolan påbörjat ett medvetet arbete för att förbättra resultaten. Trots hittills vidtagna åtgärder visar skolans resultat att det finns utrymme för förbättringar av måluppfyllelsen. Det är därför viktigt att fortsätta det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på resultatutvecklingen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Solede skola måste säkerställa att det för all undervisning finns en ansvarig lärare anställd av kommunen för att se till att all undervisning utgår från de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § skollagen

Motivering:

Av intervjuer framgår att personal från kyrkan har lektioner och aktiviteter med eleverna i livskunskap; dramaövningar, kill- och tjejsnack m.m. Lärare från skolan är inte med vid dessa tillfällen. Skolan begär in utdrag ur belastningsregistret för personalen från kyrkan.

Det är oklart om lärarna och kyrkans personal samplanerar undervisningen för att säkerställa att den bedrivs utifrån de nationella målen. Skolinspektionen bedömer att det för aktiviteter som genomförs av annan personal, till exempel kyrkans, måste finnas en ansvarig lärare som är anställd av kommunen. Det är dock möjligt att använda utomstående personal som medhjälpare.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Lärarna har utvecklingssamtal varje termin och upprättar då en individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftliga omdömen. Skolinspektionen har tagit del av ett antal IUP. För varje ämne finns en ruta där läraren med ett kryss ska ange om "Eleven beräknas nå målen i år 5". Ytterligare information saknas. Av grundskoleförordningen framgår att omdöme ska ges om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Soled skola behöver således utveckla omdömet till att även innehålla kompletterande information om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i kursplanerna.

Omdömen ges i ämnesblock i de naturorienterande- och samhällsorienterande ämnena. Skolinspektionen vill klargöra att när eleverna har ämnesövergripande undervisning i samhälls- och naturorienterande ämnen kan skriftliga omdömen i de lägre årskurserna ges i ämnesblock om undervisningen bedrivs så. Senast från och med årskurs 5 då kursplanen har mål att uppnå i alla ämnen ska IUP innehålla skriftliga omdömen i varje ämne som eleven får undervisning i.

Se vidare Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16)

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat i samtliga ämnen. Vidare följer inte rektorn upp och utvärderar det särskilda stöd som ges i särskild undervisningsgrupp.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn följer upp elevernas kunskapsutveckling och resultat främst genom elevgenomgångar några gånger per termin. Vidare har hon möte med specialläraren en gång per vecka då de går igenom elever med särskilda stödbehov. Rektor och speciallärare utvärderar det särskilda stödet dels efter att specialläraren jobbat en period med någon elev och dels en gång per termin då stödet utvärderas på grupp- och skolnivå. Utvärderingen medför bland annat att behov av kompetenshöjande insatser identifieras samt att en översyn av resursfördelningen görs. Vidare följs resultaten i svenska, matematik och engelska upp och redovisas i kvalitetsredovisningen. Solede skola har även skickat in en sammanställning över måluppfyllelsen i övriga ämnen, det framgår dock inte att det gjorts någon utvärdering av resultaten i dessa ämnen.

Då en elev vid Solede skola blir placerad i särskild undervisningsgrupp vid en annan skola uppger rektorn att det inte görs någon uppföljning av stödet. Det är istället rektorn vid den skola där den särskilda undervisningsgruppens verksamhet bedrivs som är ansvarig för eleven. Skolinspektionen vill förtydliga att en placering i särskild undervisningsgrupp enligt grundskoleförordningen är en åtgärd att ge särskilt stöd i en annan grupp om det finns särskilda skäl. Stödet ska regelbundet omprövas. Uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet. Rektor har ansvar att så sker. Att undervisningsgruppen är vid en annan skola förändrar inte det ansvaret.

Enligt den nya skollagen (2010:800) som ska tillämpas från den 1 juli är en förändring att rektorn får rätt att delegera till en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra vissa enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som handlar om särskilt stöd, om inte annat anges. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp ska fattas av rektor, och kommer inte vara möjligt att delegera.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde:** Fokus på lärande**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap inte ger eleverna förutsättningar att nå de nationella målen för ämnet i årskurs 5.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Kursplanen

Motivering:

Av intervjuer med rektor och lärare framgår att eleverna ska ha undervisning i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Hittills under läsåret har dock eleverna endast haft undervisning vid något enstaka tillfälle. Orsaken är främst problem att få tillgång till ändamålsenlig lokal. Skolan har ett samarbete med Nivrenaskolan men har inte haft möjlighet att nyttja lokalen såsom var planerat.

Nuvarande planering är enligt rektorn att undervisningen i hem- och konsumentkunskap ska koncentreras till heldagar när skolan får tillgång till lokalen. Skolinspektionens uppfattning är att det råder en osäkerhet om skolan hinner genomföra undervisning i hem- och konsumentkunskap innan läsårets slut.

Skolan måste säkerställa att eleverna har förutsättningar att nå de nationella målen för ämnet i årskurs 5.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektor i större utsträckning behöver se till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare uppfyller inte skolans plan mot kränkande behandling författningarnas krav.

Författningsstöd:

14a kap. 6-8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Solede skola har en Likabehandlingsplan som bland annat innehåller uppgift om hur det förebyggande arbetet ser ut på skolan. En av aktiviteterna är att en trivselenkät ska genomföras varje läsår. Intervjuer visar också att en omfattande kartläggning av tryggheten i skolmiljön har genomförts och sammanställts för varje klass. De åtgärder som planeras under året med anledning av kartläggningen framgår inte av planen. Det framgår inte heller hur de åtgärder som vidtogs föregående år har genomförts. Enligt eleverna har de inte heller kännedom om likabehandlingsplanen. Skolan behöver därför se till att planen upprättas, följs upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Det förekommer även förebyggande arbete i form av kamratstödare, tjej- och killsnack med mera. Intervjuer visar att i en av årskurserna har klimatet tidvis präglats av hårt språkbruk, mobbning och kränkningar. Skolan har aktivt jobbat med detta och en kartläggning visar att situationen förbättrats. Trots detta visar intervju med elever att de fortfarande upplever att det förekommer kränkningar och att miljön är stökig. Skolan behöver därför ha en tydlig strategi för hur klimatet i aktuell grupp ska förbättras och bedriva ett målinriktat arbete för att rätt insatser genomförs.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38)

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att särskilt stöd måste ges till elever i samtliga ämnen där behov finns. Åtgärdsprogrammen uppfyller inte förordningens krav. Vidare fattas inte beslut om anpassad studiegång enligt bestämmelserna.

Författningsstöd:

5 kap. 1, 4-5 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Solede skola har en bra process kring arbetet med särskilt stöd. Finns indikationer på att en elev har svårigheter med skolarbetet gör speciallärare i samarbete med lärare en utredning. Visar det sig att eleven behöver särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram. Stödet ges i perioder på 6-8 veckor och kan bland annat bestå av handledning till läraren, stöd till eleven i klassrummet eller enskilt. En utvärdering av stödet görs när perioden avslutats. Därutöver har rektor, speciallärare och skolsköterska elevhälsomöte varje vecka för att utvärdera och utveckla arbetet med elever som är i behov av stöd. Intervjuer visar dock att personalen främst fångar upp behovet av stöd i svenska, matematik och till viss del engelska. Åtgärdsprogram i andra ämnen finns inte trots att samtliga elever inte nått målen i dessa ämnen, enligt rektor.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från Solede skola. Dessa är kortfattade och det framkommer inte alltid att eleven har behov av *särskilda* stödåtgärder. Vidare framgår inte tydligt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Enligt grundskoleförordningen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen vid Solede skola behöver förbättras så att de blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd.

För stöd i utformningen av åtgärdsprogram, se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25)

I dokumentation och intervju med rektor framgår att beslut om anpassad studiegång undertecknats av rektor. Av delegationsordningen för Sundsvalls kommun fattas sådana beslut av verksamhetschefen. Detta innebär att för de elever som har anpassad studiegång så finns ej formellt riktiga beslut. Skolinspektionen vill göra skolan uppmärksam på att den nya skollagen (2010:800) ska tillämpas från den 1 juli 2011. En förändring är då att beslut om anpassad studiegång ska fattas av rektor och inte vara möjligt att delegera.

På Solede skola förekommer att undervisning ges utanför klassens ram. Beslut om särskild undervisningsgrupp har dock inte fattats. Skolinspektionen vill uppmärksamma skolan på att om det finns särskilda skäl att ge eleven stöd utanför den grupp eller klass som elevens tillhör ska beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare.

Tillsynsprotokoll för Alens skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☒

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och

utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Kunskapsresultaten har inte kunnat bedömas på grund av att skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten. Se vidare bedömningsområde *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektor måste säkerställa att undervisning utgår från grundsärskolans kursplan för elever som delvis får undervisning i klass i grundskolan.

Författningsstöd:

6 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Intervjuer visar att några elever får undervisning i slöjd i en grundskoleklass i närliggande skolor. Det råder en osäkerhet om vilken kursplan som gäller för dessa elever. Rektor måste därför tillse att utgångspunkten är särskolans kursplaner för dessa elever.

Om en bedömning i det enskilda fallet visar att en elev har förutsättningar att nå målen enligt grundskolans kursplan finns möjlighet att eleven i begränsad utsträckning får läsa enligt grundskolans kursplan. Ett förtydligande om detta kommer i den nya skollagen (2010:800) som ska tillämpas från den 1 juli. Rektorn får då besluta att en elev ska läsa ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare innan beslut fattas.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna med skriftligt omdöme inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen, både för grundsärskolan och träningsskolan.

Vad gäller *träningsskolans* IUP så innehåller den en beskrivning av förmågor, behov och intressen utifrån de fem ämnesområden som finns inom träningsskolan. Det finns kolumner med mål/delmål, hur det ska genomföras, när och vem som är ansvarig samt datum för utvärdering och vad den visar. Det som är beskrivet i IUP är framåtsyftande och fokuserar på vad eleven behöver träna vidare på för att utvecklas mot målet. Planen innehåller dock inte något skriftligt omdöme. Ett skriftligt omdöme ska enligt särskoleförordningen beskriva elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne eller ämnesområde som eleven får undervisning i.

Grundsärskolans IUP har en likadan mall för den framåtsyftande delen medan det även i några av planerna är bifogat skriftliga omdömen. Rektor behöver säkerställa att skriftliga omdömen är en del av samtliga elevers IUP samt att omdömen upprättas i samtliga ämnen eleven får undervisning i.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer rektorn måste ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 2 § särskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Skolans kvalitetsredovisning behandlar olika lärområden som de arbetat med under året. Under varje lärområde beskrivs vilka strävansmål som berörts och hur arbetet gått. I intervjuer redogör rektor och lärare också för att de regelbundet utvärderar undervisningen och hur de jobbar mot kunskapsmålen.

I träningsskolan finns mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av utbildningen och i grundsärskolan finns mål att uppnå i årskurs 5 och 9. Enligt rektor har varje lärare uppgift om enskilda elevers kunskapsutveckling och resultat. På skolnivå saknas sådan sammanställning. Rektor måste därför ta större ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Alens skola har en likabehandlingsplan för läsåret 2010/2011. Planen utgår från lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Denna lag är upphävd och aktuella bestämmelser finns numera i 14a kap skollagen och i diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska det upprättas en årlig plan mot kränkande behandling och enligt diskrimineringslagen ska det upprättas en likabehandlingsplan. Dessa planer kan slås samman till en, vilket är gjort på Alens skola.

Av planen framgår att kartläggning av verksamheten görs genom enkäter samt samtal med elever, föräldrar med flera. Enligt lärarna ska enskilda intervjuer göras med eleverna som en del av årets kartläggning av verksamheten. Skolans förebyggande aktiviteter är generella och allmänt hållna såsom till exempel demokratiråd och rastpersonal. För att säkerställa att skolans insatser svarar mot verksamhetens behov bör resultat från gjord kartläggning kopplas till de aktiviteter som planeras under året. Någon redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts saknas, vilket är ett krav enligt skollagen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde:** Undervisningstid och val**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att eleverna i träningsskolan erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

2 kap. 3-4 §§ särskoleförordningen, bilaga 2 särskoleförordningen

Motivering:

Alens skola har en timplanering för grundsärskolan. Däremot saknas sådan för träningsskolan. Enligt rektorn begär hon in de scheman lärarna upprättar på hösten, de stäms dock inte av mot timplanen för träningsskolan. Rektorn måste därför säkerställa att eleverna i träningsskolan erbjuds den undervisningstid de har rätt till enligt timplanen. Skolinspektionen vill även göra skolan uppmärksam på att styrelsen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurser av antalet timmar för ämnesområden.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att elevers behov av särskilt stöd utreds i enlighet med förordningen. Vidare måste åtgärdsprogram utarbetas för elever med behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Alens skola utarbetar inte åtgärdsprogram då de anser att samtliga elever är i behov av stöd och undervisningen utformas utifrån elevens behov. Rektorn uppger att detta är ett av skolans utvecklingsområden. Intervjuer visar dock att personalen till viss del arbetar utifrån särskoleförordningens bestämmelser om särskilt stöd. I början av termen går personalen igenom eleverna och bedömer om någon behöver extra stöd för att klara uppsatta mål. Stödet kan bland annat bestå av extra talträning hos specialpedagog eller social träning genom skolteatern.

Skolinspektionen bedömer att rektor tydligare måste se till att elevers behov av *särskilda* stödåtgärder utreds. Visar utredningen att eleven behöver särskilt stöd ska åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.